

**อนาคตภาพของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษาในทศวรรษหน้า
(พ.ศ. 2560 - 2569)**

**Scenario for the Bachelor of Education Program Curriculum
for Physical Education of the Institute of Physical Education
in the Next Decade (B.D. 2017 - 2026)**

รจนา ป้องบุญ, ดร.พิมพ์ ม่วงศิริธรรม, ดร.อนันต์ มาลารัตน์ และ
รองศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา สุกนธทรัพย์
คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างและประเมินอนาคตภาพของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2560 - 2569) เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง ตามเกณฑ์การคัดเลือกที่กำหนด 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มสร้างอนาคตภาพของหลักสูตร 24 คน จำแนกเป็นผู้บริหารหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตร นักศึกษาชั้นปีที่ 5ที่กำลังออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และผู้ใช้บัณฑิต กลุ่มย่อยละ 6 คน 2) กลุ่มประเมินอนาคตภาพของหลักสูตร 231 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างตามประเด็นที่กำหนด และแบบประเมินอนาคตภาพหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา ในทศวรรษหน้า วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที แบบ one-sample t-test

ผลการวิจัย พบว่า อนาคตภาพของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษาในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2560 - 2569) ควรประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ คือ ปรัชญาของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน การจัดประสบการณ์วิชาชีพครู สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การบริหารหลักสูตร และการประเมินหลักสูตร และเมื่อประเมินอนาคตภาพของหลักสูตร พบว่าองค์ประกอบของหลักสูตรทั้ง 10 ด้าน มีความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้เกินกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนด ($\bar{X} = 3.50$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกประเด็นที่พิจารณา

Abstract

This research aimed to investigate the scenario of the Bachelor of Education Program Curriculum for Physical Education of the Institute of Physical Education in the next decade (B.D. 2017 - 2026). The data were collected from curriculums' stakeholder by purposively selected with inclusion criteria, divided into 2 groups: The firstly were 24 experts for scenario construction. Which has extensive experience in production management on students in the physical education instructor. Bachelor of Education students who are studying in grade five and is off teachers. Physical Education Graduate Programs Group as administrators and teachers in the school. The secondly were 231 curriculums's takeholders. Research tools were a semi-structured interview, which consisted of 10 elements and the assessment form for evaluate the visual arts curriculum. Physical Education the Institute of Physical Education in the next decade. Content analysis, Mean, Standard deviation and One-sample t-test were used for analyze the data.

The research was found that Scenario of the Bachelor of Physical Education. The Institute of Physical Education in the next decade. (AD 2560 - 2569), composed of 10 elements of the philosophy course. The aim of the course structure of the curriculum. The content of the curriculum, teaching and learning activities. The teachers teaching media. Measurement and Evaluation Program management and program evaluation. The results of future studies, visual arts curriculum. Physical Education the Institute of Physical Education in the Next Decade (2560 - 2569 BC), who has been involved with the program in the future image of the ten key elements. found that the quality of courses, both 10 found that the average accuracy, appropriateness and feasibility exceeds a certain threshold ($\bar{X}$ = 3.50) were significantly statistically. level. in all .05 issues considered.

บทนำ

จากความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยีส่งผลให้สังคมไทยมีการหลอมรวมยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม การคิดค้นเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้มากขึ้น เกิดนวัตกรรมและสื่อความรู้ใหม่ๆ ขึ้นทุกวัน เกิดการเปลี่ยนแปลงหลายๆ ด้าน ทำให้การศึกษาต้องมีการ

ปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป สถาบันการพลศึกษา เป็นองค์กรหนึ่งที่มีนโยบายด้านการศึกษามาผนวกกับนโยบายการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์คุณภาพการจัดการเรียนรู้ของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาในแต่ละสาขาที่กำหนดโดยกระทรวงศึกษาธิการ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่สถาบันการพลศึกษาต้องมีการ

พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ท้องถิ่น นานาชาติ และนโยบายดังกล่าว เพื่อผลิตครูพลศึกษาที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการศึกษา และนำไปสู่การพัฒนาประเทศ (สถาบันการพลศึกษา. 2557) โดยหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา เป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาศักยภาพในการผลิตครูและบุคลากรด้านพลศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถในการจัดการศึกษา การฝึกสอน การฝึกการเป็นผู้นำ และการให้บริการความรู้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาตนเองได้อย่างยั่งยืน และการเรียนรู้ตลอดชีวิต แต่พบว่าสังคมไทยยังคงมีปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงของวิถีการดำเนินชีวิต ส่งผลให้เกิดโรคต่างๆ มากขึ้น (กระทรวงสาธารณสุข : 2557) สะท้อนถึงการไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ขาดการพัฒนาส่งเสริมด้านพลศึกษา สุขศึกษา และนันทนาการที่เป็นรูปธรรม

ดังนั้นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ควรตระหนักและพิจารณาทบทวนโดยเฉพาะในส่วน of สถาบันการพลศึกษา ที่ทำหน้าที่ผลิตบุคลากรวิชาชีพพลศึกษา ที่จะต้องกำหนดอนาคตที่พึงประสงค์ในการผลิตบุคลากรทางพลศึกษา ว่าควรจะเป็นไปในทิศทางใด การศึกษาอนาคตจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้ได้สารสนเทศ ประกอบการดำเนินงานอนาคต ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว (นพดล จิรบญดิลก. 2554) ซึ่งภาพอนาคตที่ได้จะช่วยกำหนดนโยบายระยะยาว ยุทธวิธีและการวางแผนที่จะช่วยให้ได้ทิศทางไปสู่การพัฒนาที่ต้องการให้เกิดขึ้น การศึกษาอนาคตทางด้านหลักสูตรจึงเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders) เข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล เพื่อให้ได้ภาพอนาคตของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา สอดคล้องกับความต้องการ

ทิศทางการเปลี่ยนแปลงในสังคม รวมทั้งสามารถดำเนินการต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาอนาคตภาพของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษาในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2560-2569) โดยใช้วิธีการวิจัยและพัฒนา ร่วมกับวิธีการวิจัยอนาคต ตามแนวบรรทัดฐานทางสังคมในการศึกษาเทคนิคการวิจัยแบบชาติพันธุ์วรรณา (Ethnographic Future Research : EFR) เฉพาะด้านอนาคตภาพที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด (Most Probable Scenario : MP) (จุมพล พูลภัทรชีวิน. 2551) และการวิจัยเชิงประเมินแบบอิงผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholder Based Evaluation) เพื่อให้ได้หลักสูตรเชิงรุกที่ตอบสนองต่อทิศทางและแนวทางต่างๆ ในการพัฒนาองค์กรการผลิตบุคลากรทางพลศึกษาในอนาคต

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสร้างอนาคตภาพของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษาในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2560-2569)

2. เพื่อประเมินอนาคตภาพหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2560-2569) โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตร

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยจะทำให้ได้อนาคตภาพของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษาในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2560-2569) ซึ่งเป็นสารสนเทศที่สถาบันการพลศึกษาทุกวิทยาเขต และสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ

สามารถนำไปใช้ในการเตรียมการผลิตบัณฑิตที่จะออกไปเป็นบุคลากรทางพลศึกษา ตลอดจนวางแผนเพื่อปรับปรุงหลักสูตรทางด้านการผลิตบุคลากรทางพลศึกษาในอนาคต รวมถึงหน่วยงานที่รับผิดชอบระดับนโยบาย สามารถนำข้อมูลไปกำหนดยุทธศาสตร์ในการบริหารงานและการมีส่วนร่วมกับสถาบันที่ผลิตครูอย่างเป็นรูปธรรม

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านพื้นที่ ผู้วิจัยกำหนดกรอบพื้นที่การศึกษา คือ สถาบันการพลศึกษา 17 วิทยาเขต เนื่องจากแต่ละแห่งใช้หลักสูตรเดียวกันและมีบริบทต่างๆ ในการนำหลักสูตรไปใช้คล้ายคลึงกัน

ขอบเขตด้านระยะเวลา ผู้วิจัยกำหนดกรอบของช่วงระยะเวลาการศึกษา เป็น 10 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2560-2569)

ขอบเขตด้านประเด็นการศึกษา ผู้วิจัยกำหนดไว้ 10 ประเด็นหลักคือ 1) ปรัชญาของหลักสูตร 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) โครงสร้างของหลักสูตร 4) เนื้อหาของหลักสูตร 5) กิจกรรมการเรียนการสอน 6) การจัดประสบการณ์วิชาชีพครู 7) สื่อการเรียนการสอน 8) การวัดและประเมินผล 9) การบริหารหลักสูตร และ 10) การประเมินหลักสูตร

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูลและตัวแปรที่ศึกษา ผู้วิจัยแบ่งตามระยะการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 การสร้างอนาคตภาพของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2560-2569)

แหล่งข้อมูลคือ กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องับหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา จำนวน 24 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง ตาม

เกณฑ์การคัดเลือกที่กำหนด จำแนกเป็น

1. บุคคลที่มีประสบการณ์ในการบริหารจัดการหลักสูตรเกี่ยวกับการผลิตนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา 6 คน
2. อาจารย์ผู้สอน ในรายวิชาพลศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการสอนรายวิชาใดวิชาหนึ่งในหลักสูตร 6 คน
3. นักศึกษาชั้นปีที่ 5 และกำลังออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาพลศึกษา 6 คน
4. ผู้ใช้บัณฑิตคือผู้บริหารและครูในโรงเรียน 6 คน

โดยมีตัวแปรที่สนใจคือ อนาคตภาพหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2560-2569)

ระยะที่ 2 การประเมินอนาคตภาพหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2560-2569)

แหล่งข้อมูลคือ กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องับหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา สถาบันการพลศึกษา 231 คน โดยวิธีการเลือกแบบตามเกณฑ์การคัดเลือกที่กำหนดในแต่ละกลุ่ม ดังนี้

1. ผู้บริหารสถาบันการพลศึกษา ที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา 5 คน
2. รองคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษาในวิทยาเขตต่างๆ 16 คน
3. หัวหน้าหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา สถาบันการพลศึกษาในวิทยาเขตต่างๆ 17 คน
4. อาจารย์ผู้สอนในวิทยาเขตต่างๆ 51 คน
5. ครูประจำการที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นครูพี่เลี้ยงของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชา

พลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตต่างๆ 85 คน

6. นักศึกษาชั้นปีที่ 5 สาขาวิชา พลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา ที่กำลังฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและ มัธยมศึกษา ที่เป็นแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของวิทยาเขตต่างๆ 57 คน

โดยมีตัวแปรที่สนใจ คือ คุณภาพของอนาคต ภาพของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา พลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา ในทศวรรษหน้า โดยประยุกต์แนวทางการประเมินของสมาคมการ ประเมินสหรัฐอเมริกา (American Evaluation Association: AEA) 3 ด้าน คือ ด้านความถูกต้อง (Accuracy Standards) ด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) และด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards)

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดระยะของการวิจัยเป็น 2 ระยะ ประกอบด้วย

ระยะที่ 1 การสร้างอนาคตภาพของหลักสูตร ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบัน การพลศึกษา ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2560- 2569) ในระยะนี้ ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้มีส่วน เกี่ยวข้องในระยะที่ 1 โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบ กึ่งโครงสร้าง ดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา จากนั้นสร้าง กงล้ออนาคตของอนาคตภาพหลักสูตรศึกษาศาสตร บัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2560- 2569) ในด้านปรัชญา ของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้าง ของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร กิจกรรมการเรียน การสอน การจัดประสบการณ์วิชาชีพครู สื่อการเรียน

การสอน การวัดและประเมินผล การบริหารหลักสูตร พลศึกษา และการประเมินหลักสูตรพลศึกษา จากนั้น จึงสรุปสาระที่ได้ทั้งหมดเพื่อเขียนอนาคตภาพของ หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพลศึกษา สถาบันการพลศึกษาในทศวรรษหน้า

ระยะที่ 2 การประเมินอนาคตภาพหลักสูตร ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบัน การพลศึกษา ในทศวรรษหน้า โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กับหลักสูตร ในระยะนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวม ข้อมูลโดยแบบสอบถาม เพื่อประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของอนาคตภาพ จากกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในระยะที่ 2 จากนั้น ดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา หาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน และนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด คือค่าเฉลี่ยเท่ากับหรือมากกว่า 3.50 ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐานไม่เกิน 1.00 ด้วยสถิติทดสอบที แบบ one sample t -test

ผลการวิจัย

1. อนาคตภาพของหลักสูตรศึกษาศาสตร บัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2560-2569) พบว่า ควร ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ ดังนี้

1.1 ปรัชญาของหลักสูตรควรเน้นการ มุ่งผลิตครูพลศึกษาและบุคลากรที่ทำงานสายวิชาชีพ ทางพลศึกษาในรูปแบบต่างๆ ที่ทันสมัยตามความ ก้าวหน้าทางวิทยาการและความต้องการของสังคม ภาพลักษณ์ของนักศึกษาที่ผ่านการเรียนในหลักสูตร ต้องเป็นผู้มีความรู้ มีเจตคติที่ดี มีความรักในวิชาชีพ พลศึกษา มุ่งมั่นพัฒนาตนเองและสังคมให้ดียิ่งขึ้น มีคุณธรรมจริยธรรมและมีทักษะที่จำเป็นในวิชาชีพ พลศึกษาเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมให้ดียิ่งขึ้น

1.2 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ควรเน้น การผลิตครูพลศึกษาและบุคลากรวิชาชีพทาง พลศึกษา ที่เป็นไปตามความต้องการของสังคมและ จะต้องผลิตบัณฑิตที่มีความรู้เจตคติและทักษะ ที่จำเป็นทางวิชาการและวิชาชีพเพื่อพัฒนาตนเอง และสังคมได้ในอนาคตซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาของ หลักสูตร

1.3 โครงสร้างของหลักสูตร ควรมีการจัดหน่วยกิตให้เรียนน้อยลง เพื่อประหยัดเวลาและ ค่าใช้จ่าย ซึ่งควรประกอบด้วย 3 ส่วนคือหมวด วิชาการศึกษาทั่วไปไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะไม่น้อยกว่า 124 หน่วยกิต และ หมวดวิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต โดยมีหน่วยกิตรวม ไม่น้อยกว่า 160 หน่วยกิต

1.4 เนื้อหาของหลักสูตร ควรมีการ กำหนดเนื้อหาของหลักสูตรให้เป็นไปตามโครงสร้าง ของหลักสูตร จัดรายวิชาเรียนให้สอดคล้องกับ ปรัชญาและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร รายวิชาที่จัดให้ เรียนเน้นเรื่องทักษะการสอนพลศึกษา การตัดสินใจ การจัดการแข่งขัน และการเป็นผู้ฝึกสอนกีฬา

1.5 กิจกรรมการเรียนการสอน หลักสูตร จะต้องเน้นวิธีการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูที่ชัดเจน ใช้เทคโนโลยีช่วยใน การกิจกรรมที่หลากหลายทั้งในและนอกสถานที่ เน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเข้มข้น และมีการนำสื่อ การสอนมาใช้ประกอบการทำกิจกรรม และควรนำ ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นๆ มาคิด วิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เมื่อพบปัญหาหรือจุดที่ ต้องการปรับปรุงและพัฒนาควรนำข้อมูลมา ดำเนินการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือปรับปรุงและ พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

1.6 การจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ควร จัดประสบการณ์ทั้งเชิงทฤษฎีและเชิงปฏิบัติ โดย จะต้องมีการเตรียมความพร้อมด้านสมรรถภาพ ด้านความรู้ ด้านเทคนิควิธี และด้านคุณลักษณะที่ เหมาะสมกับความเป็นครูพลศึกษา ส่งเสริมให้มี ความรับผิดชอบ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรู้ใน เทคนิควิธีในการถ่ายทอดความรู้ในศตวรรษที่ 21 เน้นให้นักศึกษาลำคิด กล้าพูด กล้าทำ และสามารถ ปฏิบัติได้จริง

1.7 สื่อการเรียนการสอนพบว่าหลักสูตร ในอนาคตควรพิจารณาถึง 3 ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ สื่อการสอนคือ 1) แหล่งของสื่อที่ควรมี 2) คุณลักษณะ ของสื่อ และ 3) การวิเคราะห์คุณภาพของสื่อ ตลอดจน ควรมีกระบวนการวิเคราะห์ การเตรียมสื่อการเรียน การสอนของอาจารย์ผู้สอนด้วย

1.8 การวัดและประเมินผลควรมีระเบียบ แบบแผนที่ชัดเจน เน้นการประเมินที่ครอบคลุม จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ควรวัดให้ตรงกับเรื่องที่สอน มีการใช้เครื่องมือถูกต้อง มีคุณภาพ และควรมีการ รายงานผลที่เป็นรูปธรรม

1.9 การบริหารหลักสูตร ควรมีการจัดทำ แผนบริหารงานอย่างเป็นระบบใช้คอมพิวเตอร์จัด โปรแกรมการศึกษามีระบบเทียบโอนหน่วยกิต มีแผน การเรียนให้ผู้เรียนศึกษาในคู่มือนักศึกษา เปิดโอกาส ให้ผู้เรียนร่วมกำหนดแผนการเรียน มีการจัดประชุม วางแผนการบริหารหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง จัดให้มี อุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ที่ทันสมัยและสะดวกต่อการ ใช้งาน ส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์ได้จัดทำ ผลงานทางวิชาการ และทำวิจัย

1.10 การประเมินหลักสูตร ควรกำหนด สิ่งต่อไปนี้ให้ชัดเจนไว้ในหลักสูตร คือ 1) สิ่งที

มุ่งประเมิน ซึ่งควรประเมินทั้งผลผลิต ผลลัพธ์ และ ผลกระทบของหลักสูตร 2) กระบวนการประเมิน ควรกำหนดเป้าหมาย และระบบการประเมินอย่าง ครบวงจร ใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย มีการใช้ การวิจัยในการประเมิน และ 3) การให้ข้อมูลย้อนกลับ ควรมีระบบประเมินการสอนเพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับ สำหรับผู้สอน

2. ผลการประเมินอนาคตภาพหลักสูตร ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบัน การพลศึกษาในทศวรรษหน้า โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กับหลักสูตรในแต่ละองค์ประกอบของอนาคตภาพ พบว่า ในทุกองค์ประกอบทั้ง 10 ด้าน มีค่าเฉลี่ย ความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ เกินกว่าเกณฑ์ที่กำหนด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ในด้านอนาคตภาพของหลักสูตร ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบัน การพลศึกษา ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2560-2569) สามารถอธิบายในรายองค์ประกอบย่อยได้ดังนี้

1) ปรัชญาของหลักสูตร ควรนำมาตั้งไว้ เป็นองค์ประกอบแรกในการสร้างหลักสูตร ตรงกับที่ บิชอป (ลิขิตกุล กุลรัตนรักษ์. 2557 อ้างอิงจาก Bishop. 1985) ได้กล่าวถึงว่า ต้องมีตัวกำหนดหลัก ซึ่งจัดเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตร โดยเฉพาะในส่วนของปรัชญา เนื่องจากปรัชญาเป็น แนวทางที่สะท้อนถึงความมุ่งมั่นและนำพาไปสู่ ความสำเร็จในอนาคต

2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร คือความ มุ่งหวังให้เกิดขึ้นแก่ตัวผู้เรียนหลังจากได้ใช้หลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมต่างๆ

(กรมวิชาการ. 2550) สอดคล้องกับ นิตยา เปลื้องนุช (2554) ที่ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของ หลักสูตรในประเด็นด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และการเรียนการสอน ไว้เป็นประเด็นแรก ว่า หลักสูตรต้องมีความมุ่งหมายที่ชัดเจน จะต้องจัดสอน เนื้อหาอย่างไรบ้างจึงจะเหมาะสมและเป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่วางไว้ สอดคล้องกับ อภิภา ปรัชญพฤทธ์ (2555) ที่สรุปองค์ประกอบของหลักสูตรด้านเนื้อหา สารว่าควรจะครอบคลุมเนื้อหาทางวิชาการของ แต่ละสาขาและทักษะที่จำเป็น ผู้สอนควรคัดสรร เนื้อหาโดยต้องสอดคล้องกับปรัชญาและจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตร สอดคล้องกับคำกล่าวของ ทาบา Tabla. (1962) ที่ระบุว่า ควรเลือกเนื้อหาที่มีความเที่ยงตรง และสำคัญ สอดคล้องกับผลงานวิจัยที่ค้นพบในครั้งนี้ ที่ว่าควรมีการกำหนดเนื้อหาของหลักสูตรให้เป็นไป ตามโครงสร้างของหลักสูตร จัดรายวิชาเรียนให้ สอดคล้องกับปรัชญาและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร รายวิชาที่จัดให้เรียนเน้นเรื่องทักษะการสอนพลศึกษา การตัดสินใจ การจัดการแข่งขัน และการเป็นผู้ฝึกสอน กีฬา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลิขิตกุล กุลรัตนรักษ์ (2557) ที่พบว่า การจัดรายวิชาของ มหาวิทยาลัยที่ผลิตนักศึกษาวิชาชีพครู มีความ คล้ายคลึงกัน แต่มีรายวิชาเอกที่ต่างกันออกไป

5) กิจกรรมการเรียนการสอน ควรเริ่ม ด้วยวิธีสอน การจัดชั้นเรียน เทคนิคในการจัดกิจกรรม ให้แก่ผู้เรียน การวัดประเมินผล สอดคล้องกับ อภิภา ปรัชญพฤทธ์ (2555) ที่กล่าวว่ากระบวนการเรียน การสอน ควรสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย เนื้อหา และ ลักษณะของผู้เรียน และสอดคล้องกับคำกล่าวของ วรศักดิ์ เพียรชอบ (2548) ที่ว่า การจัดกระบวนการ เรียนการสอนพลศึกษา ควรคำนึงถึงบรรยากาศ สภาพการณ์ ระเบียบหรือข้อตกลงในการเรียน

การสอน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียน ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ โดยครูจะต้องปฏิบัติและคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ 1) การประกันว่าผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม 2) ความชำนาญในการสอนและกิจกรรมที่แตกต่างกัน 3) มีแหล่งสนับสนุนทั้งในเรื่องของอุปกรณ์และอื่นๆ 4) กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจภายในและมีความสงสัยใคร่รู้ 5) ให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 6) ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการทำงานร่วมกับคนอื่น 7) จัดสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ให้ท้าทาย 8) มีการใช้ข้อมูลป้อนกลับและสร้างสรรค์ 9) มีการจัดระบบการเรียนการสอนที่ชัดเจน 10) มีการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการจะให้เรียนรู้ 11) เน้นย้ำจุดประสงค์ในระดับที่สูงขึ้น 12) ฝึกปฏิบัติการการเสริมแรงสอดคล้องกับงานวิจัยครั้งนี้ที่พบว่าหลักสูตรควรเน้นวิธีการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่ชัดเจน รู้จักใช้เทคโนโลยีช่วยในการกิจกรรมที่หลากหลายทั้งในและนอกสถานที่ เน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเข้มข้น และมีการนำสื่อการสอนมาประกอบกิจกรรม และมีการนำผลมาวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เน้นกระบวนการวิจัยและพัฒนา ส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถไปเป็นครูในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6) การจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ควรจัดให้นักศึกษาผ่านปฏิบัติการสอนตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี และผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ครูสภากำหนด ดังนี้ 1) มีการฝึกวิชาชีพระหว่างเรียน 2) การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะและผ่านมาตรฐานการปฏิบัติงานคือ 1) ปฏิบัติกิจกรรมทาง

วิชาชีพ เพื่อพัฒนาวิชาชีพครูให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ 2) ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน 3) มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตเต็มศักยภาพ 4) พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้จริงในชั้นเรียน 5) พัฒนาสื่อการสอนให้สามารถปฏิบัติได้จริงในชั้นเรียน 6) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน 7) รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของการเรียนได้อย่างมีระบบ 8) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน 9) ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ 10) ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฮุสตัน. (Houston. 1990) ที่วิจัยเกี่ยวกับการฝึกหัดครู การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและการบริหารกระบวนการการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่าการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูภาคปฏิบัติเป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่สุดส่วนหนึ่งในหลักสูตรการฝึกหัดครู ดังนั้น ด้านการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา ควรจัดให้เป็นไปตามเงื่อนไขของครูสภา และสอดคล้องกับปรัชญาและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีการจัดประสบการณ์เชิงปฏิบัติมีการเตรียมความพร้อมด้านสมรรถภาพ ด้านความรู้ ด้านเทคนิควิธี และด้านคุณลักษณะที่เหมาะสมกับความเป็นครู ส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรู้ในเทคนิควิธีในการถ่ายทอดความรู้ในศตวรรษที่ 21 เน้นให้นักศึกษากล้าคิด กล้าพูด กล้าทำ และสามารถทำงานเป็นและร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาและในชุมชนอย่างสร้างสรรค์

7) สื่อการเรียนการสอนควรมีลักษณะหลากหลายผสมผสานกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554.) ที่กล่าวถึงสื่อว่า อาจารย์

ผู้สอน ควรสอนโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนให้มากที่สุด ควรผลิตโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนได้และจัดแหล่งการเรียนรู้ในห้องเรียนเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ อาจารย์ผู้สอนทุกรายวิชาที่เกี่ยวข้องควรจัดโอกาสให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเสริมในโรงเรียน และในเรื่องสื่อ อาจารย์ผู้สอนต้องพัฒนาทั้งในแง่ปริมาณของสื่อ และคุณภาพของสื่อ ทบทวนแหล่งของสื่อที่ควรมี กำหนดคุณลักษณะของสื่อที่ชัดเจน และวิเคราะห์คุณภาพสื่อ

8) การวัดและประเมินผล ควรประกอบด้วย วิธีการ เครื่องมือ และเกณฑ์ที่ใช้วัดและประเมิน เพื่อตัดสินว่านักศึกษาหรือผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรหรือไม่ อย่างไร ดังที่ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554). กล่าวว่า การประเมินผลเป็นการกระตุ้นให้ผู้สอนเห็นความสำคัญของการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนและปรับปรุงการเรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินหลักสูตร การประเมินการเรียนการสอน ควรประเมินภาพกว้าง เช่น คุณภาพของบันทึกการสอน คุณภาพของแบบสอบ ความอิสระคล่องตัวในการดำเนินงาน เป็นต้น ตลอดจนมีการกระตุ้นสร้างความรู้ด้านการประเมินให้ครู สอดคล้องกับ วาสนา คุณาภิสิทธิ์ (2552) ที่กล่าวว่า การวัดและประเมินผลควรมีระเบียบแบบแผนที่ชัดเจน เน้นการประเมินที่ครอบคลุมจุดมุ่งหมายของหลักสูตร วัดให้ตรงกับเรื่องที่สอน มีการใช้เครื่องมือถูกต้อง และควรมีการรายงานผลที่เป็นรูปธรรมเป็นไปตามจุดมุ่งหมายและวิธีการประเมิน

9) การบริหารหลักสูตร ควรมีการกำหนดรูปแบบและกระบวนการบริหารจัดการทั้งทางด้าน ผู้เรียนผู้สอน อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ การ

ประชาสัมพันธ์หลักสูตร การประกันคุณภาพหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรบรรลุตามปรัชญาและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สอดคล้องกับ รุจิร ภูสาระ (2551) ที่ระบุว่าในการบริหารหลักสูตร ผู้บริหารมีความสำคัญมากในการจัดทำหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ โดยต้องวางแผนดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วม โดยอันดับแรกต้องจัดชั้นเรียนหรือจัดกลุ่มผู้เรียนตามความสามารถหรือตามความสนใจ ต่อมาคือการจัดครูเข้าสอนที่ต้องคำนึงถึงคุณวุฒิและประสบการณ์ มีการบริหารหลักสูตรอย่างเป็นระบบ มีการจัดโปรแกรมการศึกษาตามเกณฑ์การใช้หลักสูตร ควรมีระบบเทียบโอนหน่วยกิต ควรมีแผนการเรียนให้ผู้เรียนศึกษาในคู่มือนักศึกษา ให้โอกาสผู้เรียนร่วมกำหนดแผนการเรียน มีการจัดประชุมวางแผนการบริหารหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง มีการจัดให้มีอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ที่ทันสมัย สะดวกใช้งาน ส่งเสริมสนับสนุนให้อาจารย์ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ และการทำวิจัย

10) การประเมินหลักสูตร ต้องคำนึงถึงรูปแบบและวิธีการที่ใช่ว่ามีจุดเด่นหรือมีส่วนใดที่ต้องปรับปรุง สอดคล้องกับ อภิภา ปรัชญพฤทธิ์ (2555) ที่ระบุว่า การวางแผนการประเมินผลเป็นสิ่งที่ควรดำเนินการตั้งแต่เริ่มต้นวางแผนหลักสูตร นอกจากนี้ควรมีการวางแผนการนำข้อมูลย้อนกลับที่ได้จากผลการประเมินหลักสูตรเพื่อนำไปพัฒนาหลักสูตรต่อไป สอดคล้องกับ วาสนา คุณาภิสิทธิ์ (2552) ที่ระบุว่า การประเมินผลหลักสูตรที่สมบูรณ์ควร มี 4 ส่วน คือการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน การประเมินประสิทธิภาพครู การประเมินตัวหลักสูตร และการประเมินการบริหารหลักสูตร ซึ่งควรมีการกำหนดสิ่งต่อไปนี้ให้ชัดเจนในหลักสูตร ประกอบด้วย 1) สิ่งที่มีประเมิน ซึ่งควรประเมินทั้งผลผลิต ผลลัพธ์

และผลกระทบของหลักสูตร 2) กระบวนการประเมิน ควรมีการกำหนดเป้าหมายและระบบการประเมิน อย่างครบวงจร ใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย มีการใช้การวิจัยในการประเมิน และ 3) ข้อมูลย้อนกลับ ควรมีระบบประเมินการสอนเพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับ สำหรับผู้สอนเพราะการประเมินหลักสูตรเป็นการ รวบรวมและวิเคราะห์หลักสูตรข้อมูลแล้วนำมาใช้ ในการตัดสินใจข้อบกพร่องหรือปัญหาเพื่อหาทาง ปรับปรุงแก้ไขส่วนประกอบทุกส่วนให้มีคุณภาพดี ยิ่งขึ้น

2. การประเมินคุณภาพอนาคตภาพ หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา ในทศวรรษหน้า พบว่า คุณภาพของรูปแบบการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ประกอบด้วยมาตรฐานด้านความถูกต้อง ของหลักสูตร ซึ่งเป็นวิธีการที่ใช้ในการประเมินต้อง มีความถูกต้อง ทำให้ข้อมูลเชื่อถือได้ เช่น เครื่องมือ ที่ใช้ในการประเมินต้องสามารถวัดตัวบ่งชี้ที่ต้องการ วัดได้จริง มีความครบถ้วนสมบูรณ์ตามตัวบ่งชี้ ที่ ต้องการวัด แหล่งผู้ให้ข้อมูลเชื่อถือได้ และให้ข้อมูล ตามความเป็นจริง วิธีการวิเคราะห์และการเสนอ ผลการประเมินถูกต้อง และผลการประเมินมีความ เป็นปรนัย มาตรฐานด้านความเหมาะสมของ หลักสูตรหมายถึงวิธีการที่ใช้ในการประเมินต้อง ไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน เช่น ไม่ก่อให้เกิดผลเสียให้กับผู้ให้ข้อมูล มาตรฐานด้าน ความเป็นไปได้ของหลักสูตร หมายถึง วิธีการที่ใช้ ในการประเมินจะต้องมีความเป็นไปได้ในแนวทาง ที่สามารถปฏิบัติได้จริง ประหยัด คุ่มค่า และเหมาะสม โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กับหลักสูตร ในแต่ละ องค์ประกอบของอนาคตภาพทั้ง 10 องค์ประกอบ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .05 แสดงว่าอนาคตภาพของหลักสูตรที่ ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีคุณภาพสามารถนำไปใช้ได้จริง

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถาบันอุดมศึกษาที่ทำหน้าที่ผลิตครูหรือ บุคลากรทางพลศึกษา สามารถนำผลของการวิจัย ไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินตามพันธกิจตาม บทบาทของสถาบัน อุดมศึกษาที่มุ่งสู่ความมี มาตรฐานและคุณภาพได้

2. สถาบันการพลศึกษา สามารถนำผลการ วิจัยเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรของแต่ละ วิทยาเขตได้ สามารถนำไปเป็นแนวทางในการ กำหนดยุทธศาสตร์ขององค์กร เพื่อเป็นแนวทาง ในการพัฒนาองค์กรหรือหน่วยงาน

3. ในการพัฒนาหลักสูตร ผู้พัฒนาหลักสูตร (ศษ.บ.) จะต้องให้ความสนใจกับปรัชญาของ หลักสูตร และเน้นความสัมพันธ์สอดคล้องกับจุด มุ่งหมาย โครงสร้าง ตลอดจนกระบวนการเรียน การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ใน หลักสูตรให้มากขึ้น

4. ผู้ที่จะนำหลักสูตรเชิงอนาคตนี้ไปใช้ สามารถที่จะปรับปรุงในส่วนของโครงสร้างของ หลักสูตร ให้มีความกระชับมากขึ้นเพื่อสอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ของการจัดการเรียน การสอนในระดับ อุดมศึกษา ในอนาคตได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาริวิจัยเพื่อพัฒนาในประเด็น ที่มีความเฉพาะเจาะจงมากขึ้น เช่น พัฒนาโครงสร้าง หลักสูตรให้สมบูรณ์มากขึ้น

2. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรซึ่งเน้น การสร้างผลผลิตทางพลศึกษาที่มีคุณภาพเป็นไป

ตามแนวโน้มของกระแสสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และองค์ความรู้ต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน หลักสูตรการเรียนรู้ตามแนวคิดของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

3. ควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการในลักษณะของการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตร ให้มีความรู้ความสามารถทางเทคโนโลยี และสามารถพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของตนเองให้สอดคล้องกับความต้องการของหลักสูตรในอนาคต

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2539). การประเมินผลจากสภาพจริง. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จุมพล พูลภัทรชีวิน. (2551). การวิจัยอนาคตแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research). แบบการวิจัยและการใช้ผลงานทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพดล จิรบุนดิลก (2554). อนาคตภาพการผลิตบุคลากรวิชาชีพสุขศึกษา พลศึกษา กีฬา และนันทนาการของสถาบันอุดมศึกษาประเทศไทยใน พ.ศ. 2554-2563. วิทยานิพนธ์ หลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษาภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตยา เปลื้องนุช. (2554). รายงานวิจัยเรื่องผลกระทบโลกาภิวัตน์ต่อการจัดการศึกษาไทยใน 5 ปี ข้างหน้า กรุงเทพมหานคร ออฟเซตเพรส.
- รุจิย์ ภู่อาระ. (2551). การสำรวจเชิงวิเคราะห์วิธีวิทยาของงานวิจัยที่ใช้เทคนิค อี ดี เอฟอาร์. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลิขิตกุล กุลรัตนรักษ์. (2557). การพัฒนาหลักสูตรต้นแบบสาขาวิชาครุศาสตร์ตามกรอบสมรรถนะของครูในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในศตวรรษที่ 21 วิทยานิพนธ์. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วาสนา คุณาอภิสิทธิ์. (2552). ความสำคัญ ประเด็นปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิชาชีพสุขศึกษา. วารสาร สุขศึกษา-พลศึกษา-นันทนาการ. 30 (มกราคม – มิถุนายน) : 43-53. กรุงเทพมหานคร : สำนักการพิมพ์สำนักเลขาธิการวุฒิสภา.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2555). รวบรวมความเกี่ยวกับปรัชญา หลักการ วิธีสอนและการวัดเพื่อประเมินผลทางพลศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรศักดิ์ เพียรชอบ. (2548). รวบรวมความเกี่ยวกับปรัชญา หลักการ วิธีสอนและการวัดเพื่อประเมินผลทางพลศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันการพลศึกษา. (2557). ยุทธศาสตร์สถาบันการพลศึกษา. (1) กรุงเทพมหานคร.

- สาธารณสุข, กระทรวง. (2557). แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) [ออนไลน์]
แหล่งที่มา : <http://www.moph.go.th/other/inform/10/index>.
- อภิภา ปรัชญพฤทธิ. (2555). หลักสูตรและการเรียนการสอนอุดมศึกษา: พาราไดม์ และวิธีปฏิบัติ กรุงเทพฯ,
อินทภาษ.
- Bishop, Leslie J. (1976). Staff Development and Instructional Improvement : Plans
- Houston, M & Collins, R. (1990). Self-Directed Learning. New York: Nichols/GP.
- Taba, Hilda. (1962). Curriculum Development : Theory and Practice. New York : Harcourt
Brace Jovanovich.